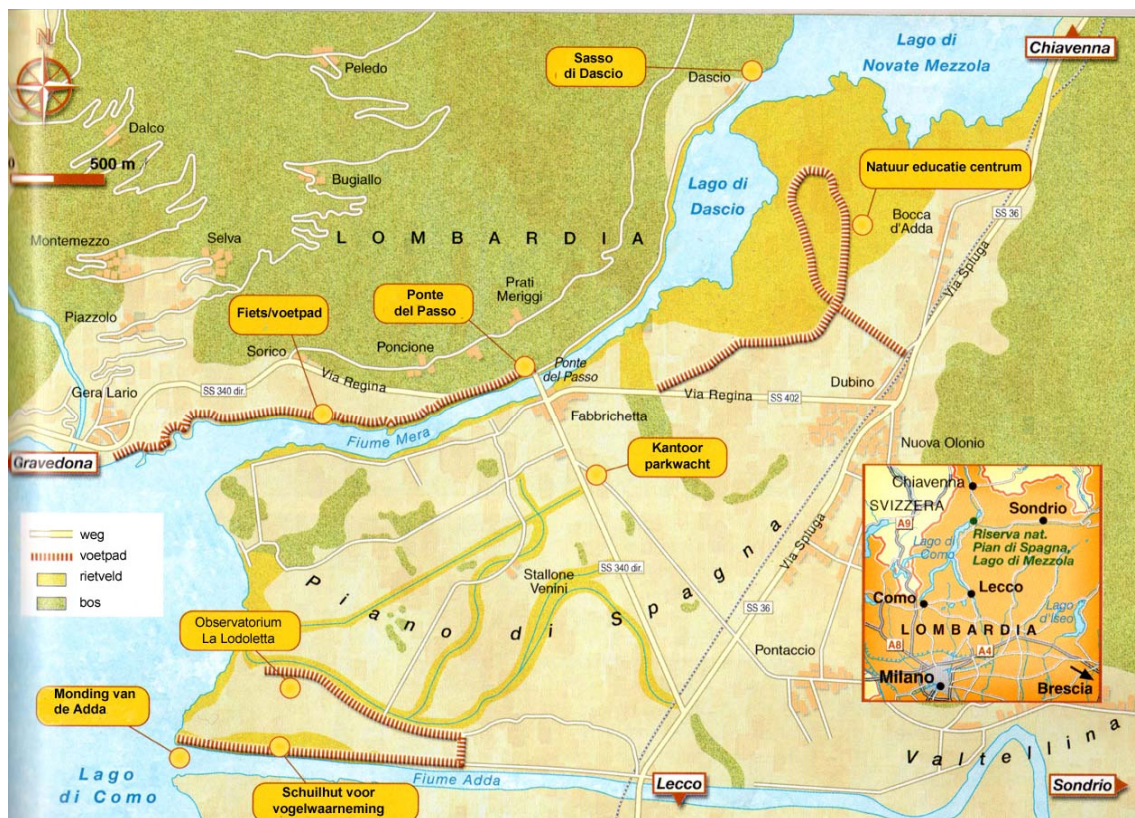




¹ Tekst Ruud Metselaar – www.comomeerinfo.nl

Het natuurreservaat Pian di Spagna en Lago di Mezzola

Tussen het Lario en het Lago di Mezzola ligt het vogelparadijs Pian di Spagna, dat sinds 1985 de status van natuurreservaat heeft. Oorspronkelijk was het een groot moeras, maar sinds er onder de Oostenrijkers een afwateringssysteem werd aangelegd en de loop van de rivier de Adda werd verlegd, veranderde 70% in grasland². Het overige deel is nog steeds een natte zone die van groot belang is als vogelgebied en plaats biedt aan een grote verscheidenheid van fauna en flora. Ook het er aan grenzende Lago di Mezzola behoort tot het reservaat. We vinden er talloze waterplanten, een uitgestrekt rietland naast het hooiland met enkele rijen populieren. De grootte van het reservaat is met 1586 ha zodanig dat er grote aantallen dieren naast elkaar kunnen leven: reptielen, insecten, maar ook vele zoogdieren. Hoewel ik ze nooit allemaal heb gezien, leven er volgens de parkwachters vossen, dassen, marters, bunzingen, egels, otters en natuurlijk mollen en hazen.



¹ Verzoeken om toezending per email aan: r.metselaar@comomeerinfo.nl

² Zie mijn boek Tre Pievi en Valchiavenna, par. IX.

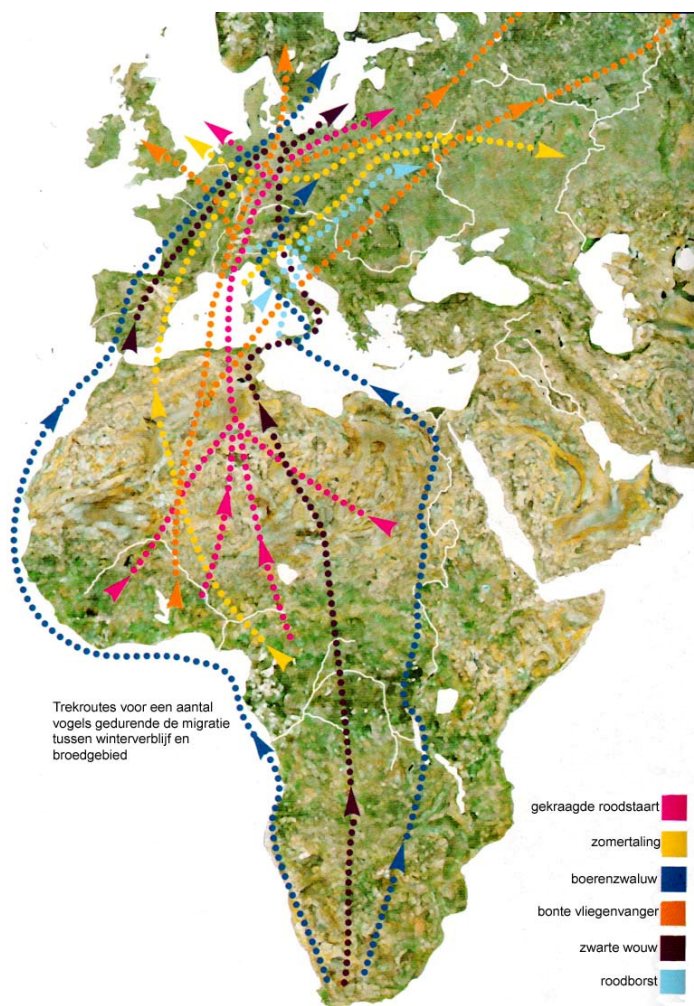
Het bijzondere van dit natuurreservaat is echter dat het precies op de trekroute ligt van talloze soorten trekvogels, vooral watervogels. Deze vinden hier in het najaar een ideale plek om uit te rusten op hun lange reis van noord naar zuid via de westelijke trekroute. Omgekeerd blijven de vogels hier in het voorjaar enige tijd voordat ze over de Alpen vliegen. Omdat ze voor die laatste oversteek mooi weer nodig hebben, kunt u ze in die tijd het best observeren bij regenachtig weer want dan blijven ze op de grond.

Voor ornithologen is het Pian di Spagna een belangrijk studiegebied. In een privéwoning begon Walter Corti vanaf 1994 een systematisch onderzoek naar de trekvogels. Sinds die tijd zijn hier al ongeveer 60000 vogels van 165 verschillende soorten geringd. Na het voortijdig overlijden in 2005 van Walter Corti, hebben de erfgenamen het huis geschonken aan het officiële

instituut ISPRA, dat zich bezig houdt met het ringen van vogels. Dit instituut werkt nauw samen met diverse vogelwaarnemingsstations in het hele Alpengebied. In augustus-september-oktober en in april-mei worden hier continu tellingen verricht. In de natte zone worden netten gespannen waarin men vogels vangt en na ringen en vastleggen van biometrische gegevens weer loslaat.

Voor vogelliefhebbers is een bezoek aan het natuurreservaat in voor- en najaar dan ook zeer de moeite waard. Een goed uitzichtpunt over het natte gebied heeft u vanaf het Sasso di Dascio. In het algemeen is natuurlijk een goede verrekijker onontbeerlijk, zei het dat u bij Dascio soms honderden zwanen met het blote oog ook niet kunt missen. Voor een deel zijn dit standvogels, voor een deel trekvogels uit noord Europa. Verder is er niet ver van de monding van de Adda een schuilhut gemaakt, van waaruit u vogels kunt observeren (zie kaart). Niet ver daar vandaan is het vogelringstation, dat u kunt bezoeken en waar u zelfs als vrijwilliger kunt assisteren bij het ringen van de vogels.

Bij Stalle della Poncetta wordt op dit ogenblik een educatief centrum gebouwd. U kunt over het voetpad daarlangs wel dichterbij het rietland komen, maar het echte natte gebied is verboden terrein. Wel worden er regelmatig excursies georganiseerd naar het gebied. Informatie hierover kunt u verkrijgen bij het centrum van het Consorzio Riserva Naturale Pian di Spagna e Lago di Mezzola aan de via delle Torre 1a in Sorico³. Het is gelegen aan de noordkant van de SS340, de weg die van de Ponte del Passo in de richting van Colico loopt.



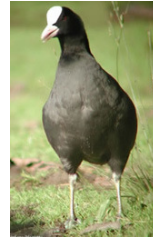
³ Tel. 0344 84251, www.piandispagna.it, piandispagna@libero.it



Aalscholver



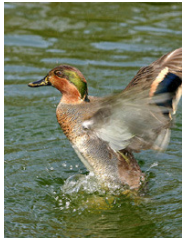
Roerdomp



Meerkoet



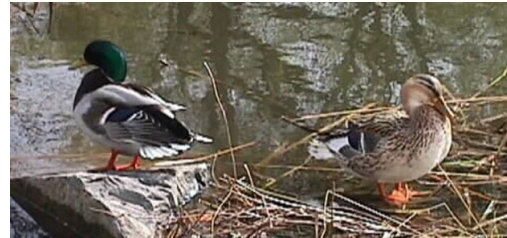
Zwarte wouw



Wintertaling



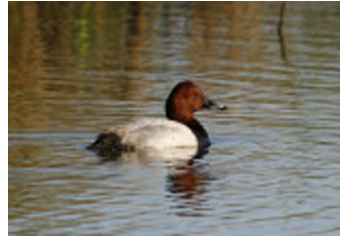
Zomertaling



Wilde eend



Kuifeend



Tafeleend



Dodaars



Ooievaar



Zwarte ooievaar



Kleine zilverreiger



Blauwe reiger

Overzicht van de meest voorkomende en gemakkelijk waar te nemen vogels in en bij het reservaat (met uitzondering van de roerdomp, die zich schuil houdt tussen het riet). Hieronder nog wat minder bekende bewoners.



Blauwborst



Gekraagde roodstaart



Gele kwikstaart



Ortolaan



Ook als u geen vogelkenner bent, loont het de moeite om eens het fietspad langs de Mera te volgen, dat van Sorico naar de Ponte del Passo loopt, of om in Dascio op een bankje aan het meer te genieten van het uitzicht op de vele watervogels. Een aantal ervan kent u ook uit Nederland, bijvoorbeeld futen, dodaars, eenden, meerkoeten, waterhoentjes, aalscholvers en knobbelzwanen. Maar let u eens op de vele eendensoorten en merk het verschil op tussen de duikeenden en zwemeenden. De wilde eend en de wintertaling en zomertaling zijn typische zwemeenden. U herkent ze wanneer ze in één keer opstijgen uit het water in tegenstelling tot de duikeenden, die een aanloop over het water nodig hebben om vrij te komen. Voorbeelden van de duikeenden die u hier kunt zien, zijn de kuifeend en de tafeleend. Ze zijn ook iets plomper en korter dan de zwemeenden en ze duiken echt diep om voedsel te zoeken, terwijl de zwemeenden zogenaamd grondelen, d.w.z. vanaf het oppervlak met hun staart omhoog en kop omlaag fourageren. De zomer- en wintertaling zijn echte trekvogels, de andere eenden kunnen zowel trek- als standvogels zijn. Naast de zo bekende blauwe reiger kunt u ook de kleine zilverreiger nog al eens aantreffen. Hoog in de lucht cirkelend ziet u regelmatig de zwarte wouw op zoek naar een prooi. Overigens zijn de futen en ook de zanglijsters die u hier ziet wellicht uit ons eigen land gekomen, want het zijn beide trekvogels.

Een andere trekvogel die u hier in de winter kan aantreffen is de bonte strandloper, die hier in vluchten van duizenden en duizenden vogels komt en langs de randen van de rietvelden zijn voedsel vindt.

Uiteraard zult u in dit gebied ook bekende waterplanten tegenkomen, waarvan de bekendste zijn: riet, polzegge (*Carex caespitosa*), witte waterlelies, gele lis, waternoot (*Trapa natans*) en de gele plomp.



Een grote groep bonte strandlopers uit Scandinavië en Rusland op weg om te overwinteren in het Middellandse zee gebied en Afrika.

Van 27/6 tot 5/9 is er iedere zondag een wandeling door het Pian di Spagna onder leiding van een gids.

Dankwoord

Ik ben de beheerders van het nationaal park erkentelijk voor de informatie die ze mij hebben verschaft.

De foto's op pag. 1, 2 en 4 zijn met toestemming overgenomen uit het tijdschrift Natura.